ומהלך כעושה מעשה דמי: ובחמור כשהיא

פורקת: כשהיא פורקת מהיכן אכלה אימא

אעד שתהא פורקת תנינא להא דתנו רבנז

בחמור וגמל אוכלים ממשאוי שעל גביהן

ובלבד שלא יטול בידו ויאכילם: ב*ותביי י*אוכי

פועל קישות אפילו בדינר כותבת ואפילו

בדינר ר' אלעזר חסמא אומר לא יאכל פועל

יתר על שכרו וחכמים ימתירין האבל מלמדין

את האדם שלא יהא רעבתן ויהא סותם את

הפתח בפניו: גמ' חכמים היינו תנא קמא איכא בינייהו אבל מלמדין לתנא קמא לית

ליה מלמדין לרבנן אית להו מלמדין איבעית

אימא איכא בינייהו ידרב אסי דאמר רב אסי

אפילו לא שכרו אלא לבצור אשכול אחד

אוכלו ואמר רב אםי אפילו לא בצר אלא

אשכול אחד אוכלו וצריכא דאי אשמעינן הך

המייתא משום דלא איכא למיתב לכליו של

בעל הבית אבל היכא דאיכא למיתב לכליו

של בעל הבית אימא יליתב ברישא והדר

ליכול ואי אשמעינן בהא דאפשר לקיומי לבסוף אבל היכא דלא אפשר לקיומי לבסוף

אימא לא צריכא איבעית אימא איכא בינייהו

דרב דאמר רב מצאתי מגילת סתרים בי רבי

חייא וכתוב בה איםי בן יהודה אומר יכי

תבא בכרם רעך בביאת כל אדם הכתוב מדבר ואמר רב לא שבק איסי חיי לכל בריה

אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה

דרב כהנא (6) דלמא בעושין בסעודתם

דעבדו ואכלו אמר לי אפילו הכי ניחא ליה

לאיניש לאוגר אגורי וניקטפיה לפרדיסיה ולא

ניתו כולי עלמא ואכלו ליה איבעיא להו פועל

משלו הוא אוכל או ימשל שמים הוא אוכל

למאי נפקא מינה דאמר תנו לאשתי ובני אי

אמרת משלו הוא אוכל יהבינן להו אלא אי

אמרת משל שמים הוא אוכל "לדידיה זכי ליה

רחמנא לאשתו ובניו לא זכי להו רחמנא מאי

תא שמע אוכל פועל קישות ואפילו בדינר

כותבת ואפילו בדינר אי אמרת משלו הוא

אוכל אוגיר בדנקא אכיל בזוזא ואלא מאי

משל שמים הוא אוכל סוף סוף, אוגיר בדנקא

אכיל בזווא אלא מאי אית לך למימר רחמנא

זכי ליה הכא נמי רחמנא זכי ליה תא שמע

ר' אלעזר חסמא אומר לא יאכל פועל יותר

כשהיא רואה הגפן בפניה אבל כשאינה רואה שהגפן עליה אוכלת אלא מילתא באפי נפשיה הוא:

איבעית אימא דרב איכא בינייהו. דת״ק שמוכיר

פועל לית ליה דרב ואע"ג דאיסי בן יהודה איירי בעושין בסעודתן מ"מ לא מיקרו פועלים כיון שלא מדעת בעל הבית עושין: אר אמרת משלו הוא אוכל יהבינן להו. דמשעה לגרום לא בכנפשך קמפלגי. ואי

ששכרו הוי כאילו התנה עמו ואי משל שמים הוא אוכל לא יהבינן להו [=] שלא זיכה לו הכתוב אלא מה שהוא לועם ואוכל ואין לו כח ליתן יי(כולם): בן נמצא כספרים ישנים וכן נראה לאו כנפשך הוו מודו כ"ע דאוכל יותר מכדי שכרו דרחמנא זכה ליה ולא גרסי׳ דכולי עלמא משלו הוא אוכל דהא כ״ש דאי משל שמים הוא אוכל דהוה אכיל יתר מכדי שכרו אי לאו כנפשך ויש ליישב הגירסא משום דמעיקרא הוה בעי למיפשט מת"ק דמשל שמים הוא אוכל ודחה לו וחוזר ופושט מדברי חכמים דסברי משל שמים כו' וא"כ ת"ק נמי סבר הכי דבין ת"ק לחכמים ליכא אלא הא דאמרן לעיל והדוחה אומר לעולם אימא לך משלו הוא אוכל כמו שדחיתי לך למעלה: ראי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו. וא״ת דמאי פריך הא כיון דהוא אינו יכול לאכול הוה ליה כחולה שאינו יכול ליתן להם וי"ל דלא דמי לחולה דחולה אינו תאב לפירות שלפניו ולהכי לא זכי ליה רחמנא אבל נזיר דתאב זכי ליה כשאר פועל וא"ת אלא מאי משל שמים הוא אוכל א"כ אמאי נקט נזיר וי"ל דאורחא דמילתא נקט שהנזיר רגיל לומר כן לפי שאינו אוכל: השובר את הפועד לקצות לו בו'. מימה דאם היה רוצה לאכול כך בלא קציצה היתה נגמרה מלאכתו ולא היה בכלל דייש ובשביל שחושב הוי בכלל דייש וי"ל דהכא מיירי במקום שמנהג הוא לקלות תאנים דהשתא בלא מחשבה אלא בסתמא הוי דבר שלא נגמרה מלאכתו למעשר ועוד דין הוא שיאכל פועל ע"י מחשבתו כיון דעל ידי מחשבה

זאת חשיב לא נגמרה מלאכתו לענין

על שכרו וחכמים מתירין מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר משלו הוא אוכל ומר סבר משל שמים הוא אוכל לא דכולי עלמא משלו הוא אוכל והכא בכנפשך קמיפלגי מר סבר כנפשך בדבר שמוסר נפשו עליו ומר סבר כנפשך ימה נפשר אם חסמת פמור אף פועל אם חסמת פמור תא שמע 'נזיר שאמר תנו י' (לאשתו ובניו) אין שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו התם ימשום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב תא שמע פועל שאמר תנו לאשתי ובני

אין שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו מאי פועל נזיר והתניא נזיר והתניא פועל יימידי גבי הדדי תניין תא שמע מנין לפועל שאמר תנו לאשתי ובני שאין שומעין לו שנאמר יואל כליך לא תתן וכי תימא הכי נמי נזיר אי הכי משום אל כליך לא תתן משום לך לך אמרין נזירא הוא אין הכי נמי ואיידי דקתני לה בלשון פועל קא נסיב לה קרא דפועל תא שמע ייהשוכר את הפועל לקצות בתאנים

ומהלך כעושה מעשה דמי. ואפ"ה אי לאו משום השבת אבידה אלא אימא עד שתהא פורקת. דקד"א שאינה אוכלת אלא פג א ב מיי פייג מהלי שכרות הלי א סמג שליוה היא האורה הואה שהנתו עלים שכרות הלי א סמג לא אכיל: כשהיא פורקת מהיכן אכלה. כל משאה פורקין בבת אחת והולכין: עד שתהא פורקת. בהליכתה אוכלת ממשאוי שעל או בעגלה אינה אוכלת ואע"ג דטעמא דחסימה לאו משום דחזיא גבה: בזרגר' ואפי׳ בדינר. ואפי׳ היא שוה דינר: לא יאכל פועל ומצטערת הוא שיקמ"ל דלא קאי אמפני השבת אבידה דמן הדין יותר על שכרו. לקמן יליף מכנפשך וי

בשכירותו שמוסר נפשו עליו לעלות באילן או במקום סכנה: ויהא סומם את הפתח בפניו. שימנעו לשוכרו למלאכתו: גבו' אבל מלמדיו. אומריו לו דרך עלה הוגנת: לא שכרו אלא לבצור השכול החד. הוכלו להותו חשכול: מ"ק חים ליה דרב חסי. וה"ק פועל אוכל קישות שהיא לבדה ואין עוד ואפי׳ היא שוה דינר ואתא רבי אלעזר למימר בין שהיא לבדה בין ששכרו לה ולחברותיה חם שוה יותר על שכרו לא יאכלנה ואתו רבנן . בתראי למימר יותר על שכרו מותר הוא לאכול אם שכיר יום הוא אבל שכרו להקישות לבדה לית להו דרב אסי: אפי' לא בצר. שכרו לכל היום מותר לאכול לאשכול ראשון שבלר: משום דליכה למיתב לכליו של בעל הבית. דנימא ליה הב ברישא והדר אכיל דאי יהיב תו לא אכיל והתורה התירה לאכול: אבל הכא דליכא לקיומי לכסוף. אימא לא זיכתה לו תורה אלא א"כ נתן: מגילת סתרים. מגילה טמונה לפי שאסור לכתוב הלכות וכשהיה שומע דבר חידוש וירא לשוכחו היה כותבו ומסתיר מן העין: בביחם כל חדם. וחפי׳ חינו שכירו: מ"ק [א] לים ליה דאיםי. דהא אוכל פועל קתני ורבנן בתראי אית להו דאיסי וה"ק וחכמים מתירין לחכול יותר על שכרו דהא לאו שכיר נמי אכיל: משלו הוא אוכל. תוספת שכר הוא שהוסיפה לו תורה: או משל שמים. במתנת גמילות חסדים כשאר מתנות עניים: תנו. אכילתי לאשתי ובני: יהבינן להו. כי היכי דבידו ליתן שכרו לכל מי שירצה: לדידיה זכי ליה רחמנת. בלדחה וכל זמן דלה מטה לידיה לה זכי ליה דליתבה לחשתו ובניו: אכל בוווא. בתמיה. וכי תוספת מרובה על העיקר: דמר סבר משלו הוא אוכל. והלכך לא יאכל יותר על שכרו דאין תוספת מרובה על העיקר: ומר סבר משל שמים הוא אוכל. חכי ליה רחמנא: ואכלת כנפשך. בדבר שאתה מוסר נפשך עליו לעלות בכבש ולעלות באילן דמוסר נפשו למיתה והיינו יי שכיר: נויר. שאסור בענבים: משום לך לך אמרינן נזירא סחור סחור לכרמא לא חקרב. כלומר קנסא הוא דקנסוהו שימנע עלמו מלהשכיר לענבים: קא נסיב לה. גמרא קרא דפועל ולעולם יי רבנן היא וקרא אסמכתא בעלמא:

לקצות. לייבשן בשדה לעשות קליעות:

א) [לעיל פח:], ב) [לאשתי ובני], ג) [שבת יג. וש"נ], ד) [לעיל לד. וש"נ], ד) [נעיל כל. וש"נ], ה) מעשרות פ"ד [מ"ו], ו) [דברים כג], ו) ל"ל שכרו, ת) ל"ל מדרבנן, ע) קמ"ל ולא קאי כל"ל. ר"מ, י) [ל"ל

הגהות הב"ח

כלום ז.

(h) גם' קמיה דרב כהנא אמר לי דלמא בעושין בסעודתן דענדו ואכלו ורב אפ״ה ניחא:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה ת"ק ל"ל כו". נ"ב אבל הרא"ש ש. . . כ מכנ הרח"ש מפרע להיפך וכשיטחו שפסק נכולהו כחכמים וכ"ד הרי"ף ורמב"ח אסי: [ב] תום' ד"ה אי. שלא זיכה כו'. נ"ב דלא כרש"י ד"ה לדידיה. טור:

לאון קפד טוש"ע ח"מ סיי שלח סעיף א: שנה מעיף ה. פר ג ד ה מיי שם פי"ב הל' יא סמג עשין נא טוש"ע ח"מ סי שלו סעיף

נז שם בהג"ה: פתוז שם בהג"ה: בו ח טי מיי׳ שם הלי יג יד טוש״ע שם :סעיף טו

תורה אור השלם ו כִּי תַבֹא בָּכֵרִם רַעַרְ וְאָבַלְתְּ עֲנְבִים בְּנַבְּשְׁהְ וְאָבַלְתְּ וְאֶל בָּלְיְךְ לֹא תָתָּן: דברים כג כה

מוסף רש"י אף פועל אם חסמת. קננת דמים שלא לאכול בחוחה, פטור. מלאו דלא